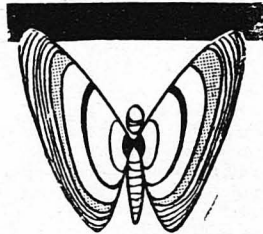
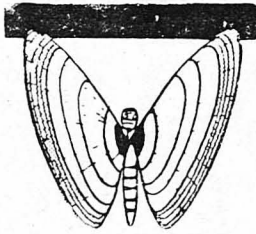

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ALFRED MACHARD

Ο ΚΑΪΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

—“Ε! Μπεμπέ... Ζουλιέν... Μή σκαύετε απ’ τ’ παράθυρο, βρέ διαβολάκια... Θα γκαρμωστήμε κάτω, σάς λέω, φώναζε ή μικρή Μαργώ στ’ αδελφάκια της.

—Μή φοβάσαι, Μαργώ μου τής απάντησε ο μικρούλης Ζουλιέν. Κι τ’ άλλο στη γωνία μήπως φανεί ο μπαμπάς.

‘Η Μαργώ κούνησε τ’ κεφάλι της θλιβερά. ‘Ηταν έντεκα χρόνων κοπελλίτσα πειά, μά φανόταν πολύ μεγαλύτερη, σχεδόν γυναίκα. Τα άλλα μικρά, σωστά χελιδονάκια στη φωλιά, που χαρμωζόταν μαγουλάκια της ήταν βαθεία σακαμμένα από την έννοια και τις φροντίδες. Μουρμούρισε σιγαλά :

— Δυστυχισμένη, φτώχε μου πατερούλη... ‘Ηρθες απ’ τή φωλιά του παλιού με μιά βδομάδα άδεια, λαχταρισμένος να μιάς δής και φαριμαζώθηκε ή ψυχή σου μ’ αυτά που σε περιέμεναν εδώ. Δεν μπορούς πειά να περπατήσεις απ’ την κοίταρα, γλιζέ μου πατερούλη. Έβη μήνες τρέχεις άδυστοχα μέσα σ’ ένα όλοκληρο Παρίσι να ξανάρθεις τή μαμά... ‘Αει στο καλό πειά κ’ αυτή ή μαμά... Φανόταν απ’ την άρχη πώς έπαψε να τόν αγαπά ή τόν πατερούλη μας, μόλις τόν πήρε ή επιστάτρια κ’ έφυγε από κοντά μας. Βήρνε ειςκαρία πειά κ’ όλο μιάς έδεσνε. Μιά άρνε νησιτά και γυριζ’ όλη νύχτα στους χορούς και στους κληματογράφους με τ’ γείτονα τής σοφίτας. Και μόλις έλαβε τ’ τηλεγράφημα του πατερούλη, ότ μιάς έρχεται με άδεια απ’ τ’ μέτοπο, φήγαν κ’ οι δύο τους απ’ τ’ σπίτι... Ούφ! Παναγίτσα μου, θα σπάσω...

‘Ενα δυνατό αναφλητό φούσκωσε τ’ μυρό κ’ αδύναμο στηθάα της, τόσο πού δόνεσε. ‘Ερριξε μιά ματιά γύρω, σκεπτική και σοβαρή, μιά ματια νοικοκυρούλας με εθδήνη και ξανάρχισε πάλι τ’ θλιβερό της μονόλογο...

Δέν μιλούσε βέβαια μονάχη της. Τα τρία μικρότερα αδελφάκια της, ό Μπεμπέ, ό Ζουλιέν και ή Μελία, την άκουγαν πού τους μιλούσε και κρατούσαν στηλωμένα επάνω της τ’ γλιζά, άθθα ματάκια τους, μιά ήσαν τόσο μικρά τ’ καϊμένα, πού δέν καταλάβαιναν τί τους έλεγε, ούτε μάντευαν τ’ όραμα πού χήπιησε τ’ σπατάκι τους και τ’ κατάντησε θήματα σωστά, άνάποια και άνήξερα, τής σταραχτικής αυτής τραγωδίας. ‘Η Μαργώ άνασχησε την ποδιά της και την έφερε στά πλαμένα ματάκια της. Τό λόγια της έπεφταν με μικρό παράτονο απ’ τ’ στόμα της :

—Κι’ όταν γυρίσει απ’ έξω κ’ έθε βράδυ, ξήη μέρες τώρα, ό πατερούλης μας είνε κίτρινος σάν πεθαμένος από την κοίραση. ‘Ακούς, Μελία; Λέει πώς τ’ στόμα του είνε φαριμά απ’ τή νησιτωμάρα και τ’ χείλια του φαίνονται στεγνά και μαυρισμένα. ‘Ελα, Μπεμπέ, βάλε π’ τρατεζομάνηλο, και σύ, Μελία, φέρε τ’ δίσκο με τίς φέτες του ψωμιού... ‘Εγώ θα κητάξω τή σούπα. Άγριο τ’ πρωί φήγνε πάλι για τ’ μέτοπο ό πατερούλης. Είνε ή τελευταία βραδεία αυτή άπόψε. Πρόσεξε μνή πέσεις, Ζουλιέν. Κλείσε τ’ παράθυρο, θα κοιμήσης. Μά καϊμένη, Μελία, και σύ... Κόντεψες να σπάσης τ’ πιάτο. Γι’ ζών πού είσαι αλήθεια, έφτά χρόνον κοπέλλα πειά!

Χαμήλωσε βίτερα τ’ ξανθό μικρούλιο κεφαλάκι της και πήγε στη γωνία, πού έθραζε ή σούπα. Εσοκέπασε προσεχτικά τή χήτρα κ’ έρριξε με πρόβα άλλα μέσα.

‘Εκείνη τή στιγμή, ή πόρτα άνοιξε κ’ ό πατέρας της μήτρε μέσα λαχταρισμένος, μούσκεμα σπόν ιδρώτα πού κηλούσε, σέ χοντρές σταλαγματιές, απ’ τ’ μαυρισμένο πρόσωπό του. Δέν έβγαλε άχνα απ’ τ’ στόμα του και κητάζε τ’ παιδιά του με μιά άφηρημένη ματιά, χωρίς να τ’ βλέπει καλά—καλά...

Σωριάστηκε βαρεία σέ μιά καρέκλα, άκούηπιρε τους άγριάνες του στά γόνάτα του και κηθόνοντας τ’ πρόσωπο στις παλάμες του, άπόμεινε άκίνητος κ’ άμύλητος στη θέα του, σωστό άγαλλια συμφοράς...

‘Η Μαργώ, με σφιγμένη τή καρδιά της, φορόταν και να πάχη άνάσα άνόμα. Δέν ήθελε να ταράξη τήν άπελασία τού πατέρα της. Τα άλλα μικρά, σωστά χελιδονάκια στη φωλιά, πού χαρμωζόν τόν έρχομό των γονειών πού θα τ’ ταισούν, άνήξερα απ’ την τραγωδία τής στιγμής εκείνης, τυτίβιζαν ξέννοιασσα. Κάτι όμως, σάν

ένστικτο, τ’ κρατούσε σέ άπόσταση απ’ τόν βαρεία θλιμμένο πατέρα τους.

Τέλος, έκείνος άνασχησε τ’ σκαμμένο κεφάλι του κ’ ή φωνή του άπτηχησε βαρεία κ’ έπαταχτική :

—Μαργώ... Δός μου, κοπέλλα μου, τ’ πολιτικά. ‘Εμαθα τώρα... Ξέρω πού θα τους βρώ... Την πήγε στο χωριό του και τ’ ξέρω... Φεύγω, άπόψε μάλιστα με τ’ τραίνο... ‘Αχ! Δυστυχία τους!... ‘Αλλομονό τους!...

—Λατρετέ μου πατερούλη, άκούηπιρε ή γλιζειά και μαλακή φωνή τής νοικοκυρούλας. Ξέρεις, ότ άπόψε τελειώνει ή άδειά σου. Άγριο τ’ πρωί πρέπει να φύγης για τ’ λόχο σου...

—Τι λές; μούγκρισε ό άπατημένος πατέρας.

—Ναι, πατερούλη μου. Πρέπει να φύγης πάλι. Να ξαναγυρίσης στη θέα σου. Ρώτησα από την πρώτη στιγμή τ’ φαριμακοπού τής γονιάς και μού ειπε πώς υποφερίζουν τους λιποτάχτες. Είνε πόλεμος τώρα. Τό λέει και τ’ χαρτί τής άδείας σου επάνω...

—Δώσε μου τ’ πολιτικά μου, σου λέω...

—Σκέψου καλύτερα, πατερούλη μου, τού ειπε π’ λυπητερά τώρα ή κόρη του. Κι’ έγώ, κ’ ό Μπεμπέ, κ’ ό Ζουλιέν, κ’ ή Μελία προτιμήμε να σ’ έχομε κοντά μας πάντα, μιά πού μιά άρνήθηκε ή μαμά. Δέν θέλομε να μιάς φύγης, μιά θα σ’ χάσουμε για πάντα, άν μείνεις. Λητήσου μας, πατερούλη μου. Σκέψου τους χοροφύλακες πού θα σέ πιάσουν...

—Λίγο μ’ ενδιαφέρει... Δώσε μου τ’ πολιτικά μου, σου λέω... ‘Α! τούς άτιμους... τους άτιμους!...

‘Η Μελία πλησίασε σιγαλά τή μεγαλύτερη αδελφούλα της. Σηκώθηκε στά νύχια για να τή φτάση και τής μουρμούρισε κρυφά στ’ αυτή :

—Μην τού δίνεις τ’ σουζα του, Μαργώ... ‘Αν τ’ δώσεις, θα χάσουμε και τ’ μαματά μας...

—‘Ακουσες, Μαργώ; Κοιμήσου, κορίτσι μου. Κάνε αυτό πού σου λέω, φώναζε ξανά ό πατέρας.

‘Η Μαργώ ήταν σάν γάχε πετρώσει, καθώς στεκόταν κηφρομένη κ’ άκίνητη στη θέα της. Μόνοχα τ’ δακρυά της κηλούσαν άφθονα κ’ έθρεχαν τ’ άχρομα μάγουλά της, πέφτοντας ύστερα στο φτωχικό, μιά όλοκάθρα, φουστανάκι της και μουσεύοντας στά τελευταία τ’ πάτομα.

‘Ο πατέρας σηκώθηκε άπότομα, άνυπόμονος και θηλωμένος. ‘Εκανε να πησέ στο ντουλάκι τού τοίχου, μονοδική και χωρίς άξιώσεις γκαρνταρόμια όλοκληρης τής οικογένειας, μιά και κηπεδύτηκε στά πόδια του και σκόνταψε. ‘Ηταν ή Μελία πού τού κηρά και τού μουρμούρισε :

—Πήγαννε, μαματά, άφού θέλεις. Δέν μιάς αγαπάς, μιά έμεις πάντα είνενα αγαπούσαμε. ‘Εσύ μονάχα μιάς χόρηνες στα γόνάτα σου και μιάς έλεγες ένα σωρό τραγωδία. ‘Αμα φύγεις για τ’ χωριό πού βρίσκεται ή μαμά και δέν πιάς στο λόχο, στην ώρα σου, θα πάω με τή Μαργώ σέ κανένα στρατηγό και θα κηλόμενε κ’ ή δύο μπροστά του. Θα τού ποιμε πώς άργησε ό πατερούλης μας να ξαναγυρίσει στόν πόλεμο, γιατί έφαγνε να βρη τή μαμά. Και ή μαμά πάλι έφυγε μ’ έναν γείτονα μαζί. Πέστε να μην τόν υποφερύσουν τόν πατερούλη μας, καλέ μου κηφις. Πέστε τους...

‘Ο πατέρας δέν έβγαλε λέξι απ’ τ’ στόμα του. Με βουκοκονένα μάτια, πηγιμένος απ’ τούς ληγιούς, άπλωσε γύρω τ’ χέρια του και μάζεψε ένα—ένα, σάν κηλωσοπούλια, τ’ παιδιά του...

Ξεθάφρησαν τα καϊμένα τ’ μικρούλια από την άπειρη στοργή πού ξεκηνόταν στο ήλιοκαμμένο πρόσωπό του κ’ αυτά και τόν τρηγύρισαν με λαχτάρα, ενώ ή φωνή τους έξηγαν βάλωσμο στην πονεμένη ψυχή του.

—Πατερούλη μας, γλιζέ μας μαματά!... φώναζαν μ’ ένα στόμα. Τόσες μέρες, ούτε μιάς μιλούσες, ούτε μιάς φηλόνες, ούτε καθόνουν σπίτι την ήμερα... Μά και τή νύχτα φώναζες μονάχος σου κ’ έθριζες... Φοβάσαστε, πατερούλη, μιά τ’ αγαπούσαμε... ‘Ελα τώρα να φάμε μαζί, για τελευταία φορά κ’ έμα φύγεις ά-

ησε με τ’ μπροστάκι της τ’ γόνάτα του. Τή σήκωσε τότε στην άγκαλιά του κ’ ή μικρούλα άκούηπιρε με άνείπιη στοργή τ’ κεφαλάκι της στο κεφάλι του. Τό στοματάκι της βοήθησε πάλι στο αντί του και ή Μελία, άρπάζοντας την ειςκαρία, τούδωσε ένα φιλί και τού μουρμούρισε :

—Πήγαννε, μαματά, άφού θέλεις. Δέν μιάς αγαπάς, μιά έμεις πάντα είνενα αγαπούσαμε. ‘Εσύ μονάχα μιάς χόρηνες στα γόνάτα σου και μιάς έλεγες ένα σωρό τραγωδία. ‘Αμα φύγεις για τ’ χωριό πού βρίσκεται ή μαμά και δέν πιάς στο λόχο, στην ώρα σου, θα πάω με τή Μαργώ σέ κανένα στρατηγό και θα κηλόμενε κ’ ή δύο μπροστά του. Θα τού ποιμε πώς άργησε ό πατερούλης μας να ξαναγυρίσει στόν πόλεμο, γιατί έφαγνε να βρη τή μαμά. Και ή μαμά πάλι έφυγε μ’ έναν γείτονα μαζί. Πέστε να μην τόν υποφερύσουν τόν πατερούλη μας, καλέ μου κηφις. Πέστε τους...

‘Ο πατέρας δέν έβγαλε λέξι απ’ τ’ στόμα του. Με βουκοκονένα μάτια, πηγιμένος απ’ τούς ληγιούς, άπλωσε γύρω τ’ χέρια του και μάζεψε ένα—ένα, σάν κηλωσοπούλια, τ’ παιδιά του...

Ξεθάφρησαν τα καϊμένα τ’ μικρούλια από την άπειρη στοργή πού ξεκηνόταν στο ήλιοκαμμένο πρόσωπό του κ’ αυτά και τόν τρηγύρισαν με λαχτάρα, ενώ ή φωνή τους έξηγαν βάλωσμο στην πονεμένη ψυχή του.

—Πατερούλη μας, γλιζέ μας μαματά!... φώναζαν μ’ ένα στόμα. Τόσες μέρες, ούτε μιάς μιλούσες, ούτε μιάς φηλόνες, ούτε καθόνουν σπίτι την ήμερα... Μά και τή νύχτα φώναζες μονάχος σου κ’ έθριζες... Φοβάσαστε, πατερούλη, μιά τ’ αγαπούσαμε... ‘Ελα τώρα να φάμε μαζί, για τελευταία φορά κ’ έμα φύγεις ά-

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕ'Υ'

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΗΣ

γιατρός έσφιξε με συγκίνηση τὰ χέρια του Φρειδερίκου και του ψιθύρισε με τόνο Ιεσίας, παίρνοντας τὸ κατέλλο του :

— Φτωχὲ μου φίλε, ἡ γυναίκα σου εἶνε καταδικασμένη... Θὰ πεθάνῃ ὕστερα ἀπὸ λίγο, χωρὶς ἀγωνία, χωρὶς πόνους. Τὴν λίγο ὥρα πού τῆς μένει νὰ ζήσει, μὴ τὴν κάνεις νὰ ὑποφέρει, μὴν ταράξεις τὴν γαλήνη τῆς...

Τὸ ξαφνικὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας, ἔκανε τὸ Φρειδερίκο νὰ σιγήσῃ. Σήκωσε τὰ μάτια του καὶ εἶδε νὰ βγαίνει ἀπ' τὸν κοιτῶνα τῆς γυναίκας του ὁ πατάς, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταλάβει τὴν ετομοθάνατη.

Τότε λοιπὸν, τὴ ἐσήμαιναν τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ :

Τὸ ξαφνικὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας, ἔκανε τὸ Φρειδερίκο νὰ σιγήσῃ. Σήκωσε τὰ μάτια του καὶ εἶδε νὰ βγαίνει ἀπ' τὸν κοιτῶνα τῆς γυναίκας του ὁ πατάς, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταλάβει τὴν ετομοθάνατη.

— Συμφιλίωθι με τὸ Θεό, θέλει νὰ συμφιλίωθῃ καὶ μαζί σας. Μὴν τὴν κάνετε νὰ ὑποφέρει... Ἐἶνε ετομοθάνατη!...

Μὰ γιατί λοιπὸν γινόταν καὶ ἡ νέα αὐτὴ ἐκκλίσις στὴν καλοσύνη του; Ὑπακούοντας σ' ἓνα αἶσθημα περιουσίας, ἰσχυρότερο ἀπὸ τὸν πόνο του, ὁ Φρειδερίκος ἀνασήκωσε τὸ βαρὺ παραπέτασμα τῆς πόρτας καὶ μπῆκε στὴν κρεββατοκάμαρα τῆς ἄρρωστης.

Μέσα στὸν φωτιστέφανο τῶν σγορῶν τῆς ξανθῶν μαλλιών, διόλεση μεσὰ στὰ λευκὰ προσέφρατα τῆς, ἡ Λουκία ἦταν ἀκόμα ὄραση, γλοιοὺ ὅμως καὶ ἔξασθημένη, ἀπαράλλαχτα μ' ἓνα κακομοῖρο χερμονιάτικο λουλουδάκι, χαμένο μεσὰ στὰ χιόνια. Τὰ μάτια τῆς τὰ βαδουλομένα ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὸν πόνο, ὑψώθηκαν ἐντρομα πρὸς τὰ μάτια τοῦ Φρειδερίκου. Ὁ νέος ἔνοιωσε τότε μιὰ σφοδρὰ ταραχὴ ἀπὸ τὴ σιωπηλὴ αὐτὴ ἱεσσία. Τὶ εἶχε συμβεῖ λοιπὸν μεταξὺ τοῦ γιατροῦ, τοῦ πατὰ καὶ τῆς ἄρρωστης, ὥστε τὸ γλοιοῦ αὐτὸ προσώπου, τὸ τόσο σίγουρο ἀκόμα γιὰ τὰ χιόνια καὶ τὰ φρέια πού θὰ δεχόταν, νὰ ἐκφράζῃ μιὰ τέτοια ταπεινὸς καὶ ἕναν τέτοιο πόνο. Τὶ εἶχε συμβεῖ πού ἔκανε τὴ Λουκία νὰ φοβάται τὸν ἄντρα τῆς τόσο πολὺ;

Γονατιστὸς κοντὰ στὸ κρεβάτι τῆς, ὁ Φρειδερίκος, καταβάλλοντας ὅλη τὴ δυνάμη του γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά του, δὲν μπόρεσε νὰ τῆς πῇ, παρὰ μόνον τὴ σκέψη πού πλάκωνε τὴ στιγμή ἐκείνη τὸ στήθος του, σὺν ἐφιλάτῃ :

— Λουκία, Λουκία, τί σοῦ εἶπαν λοιπὸν οἱ ἄσθροποι αὐτοὶ καὶ εἶσαι τόσο θλιμμένη; Τὶ συμβαίνει, ἀγάπη μου;

Ἐκείνη ἔξακολουθοῦσε νὰ τὸν κοιτᾷ με τὰ πολὺ μεγάλα θλιμμένα τῆς μάτια. Καὶ μετὰ τὸ ἄκουσμα χεῖλῃ τῆς, πού ὁ Φρειδερίκος δὲν τ' ἀνεγνώριζε ἀρτότου εἶχαν πάρει νὰ χαιρογελοῦν, ψιθύρισε μὲ μιὰ φωνὴ σβυσμένη, πού δὲν ἔμοιαζε δική τῆς φωνή :

— Κατάλαβα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, ὅτι θὰ πεθάνω... Δάκρυα ἀνέβλιναν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Φρειδερίκου καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια του, μὴ θέλοντας νὰ τὸν δῆ ἡ Λουκία νὰ

πῶς θὰ παρακαλοῦμε τὴν Παναγίτσα νὰ τελειώσῃ γρήγορα ὁ πόλεμος, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃς κοντὰ μας. Ἐλα, πατερούλη... Ἐλα...

Ὁ πονεμένος πατέρας ἀναστήθηκε καὶ κἀθηκε στὸ τραπέζι μετὰ τὰ παιδιά του ὀλόγυρα. Θεῖα γαλήνη ἦταν χιμμένη τώρα στὸ βασανισμένο πρόσωπό του. Ἡ ψυχὴ του χαιρογελοῦσε μεσὰ στὰ μάτια του. Κατέβασε δύο μπουκιές, χορτασμένος ἀπὸ τὴν ἔξασημη εὐτυχία, χάρισε λαχταρισμένους τὸν βλαστάρι τῆς οἰκογενείας του καὶ προῖπρῳ, γεμάτος ἀνακούφιση, φόρεσε τὴν κάσκα του καὶ πήρε τὸ τραῖνο γιὰ τὸ μέτωπο...

κλαίει. Καίδουόντάς του τὰ μαλλιά μετὰ τὰ λευκὰ, κρούα τῆς δάχτυλα, ἡ ετομοθάνατη γυναίκα ἔξακολούθησε μετὰ πῶ σβυσμένη ἀκόμα φωνή :

— Μὰ ἐκεῖνος πού μ' ἔκανε νὰ πονέσω περισσότερο, δὲν εἶνε ὁ γιατρός... Ἐἶνε ὁ πατάς. Μ' ἔκανε νὰ καταλάβω πόσο ἀμαρτωλὴ εἶμαι ἀπέναντί σου.

— Ἐἶνε τρελλός! φώναξε δυνατὰ ὁ Φρειδερίκος, ἀφίρνοντας ἐλευθερὰ πειὰ νὰ τρέχουν τὰ δάκρυά του καὶ ἀγκαλιζόντας μετὰ πῶ τὸ ἀδύνατο σῶμα τῆς Λουκίας.

— Μ' ἀγαποῦσε ὅσο σ' ἀγαποῦσα καὶ μού ἦσαν πάντα πιστὴ. Ἐσὺ μονάχα μ' ἔκανες νὰ νοιώσω τὴν εὐτυχία!

Στὰ μάτια τῆς ετομοθάνατης ζογαριότιζε τώρα μιὰ ἀπερίγραπτη ἀγωνία καὶ ὅλο τὸ φτωχὸ, γλοιοῦ πρόσωπό τῆς σούρωσε ἀπ' τὸν πόνο. Ἐνοῦσε μετὰ ἀπόγνωσι τὰ χέρια τῆς, σὺν νάθελε νὰ ζητήσῃ στὴν προσεχῆ τὴ δυνάμη πού τῆς χαιροζόταν γιὰ ν' ἀποτελειώσῃ ἔκεινο πού ἐπρόκειτο νὰ πῇ καὶ ἐτραύλιζε μετὰ μιὰ φωνὴ πού τὴν ἐσπάζαν λυγμοὶ καὶ βόγγοι :

— Ἡ ἀγάπη πού μού δείχνεις, κάνει τὴν μετομειλιά μου πῶ φρικτὴ καὶ πῶ φοβερὴ τὴν ἐξομολόγησί μου. Ὡστόσο, πρέπει νὰ σοῦ πῶ ὅτι κούφο μεσὰ μου, γιατί μόνον ἀπὸ τὸν ὄρον αὐτὸν μού ἔδωσε τὴν ἄφεσι τῶν ἀμαρτιῶν μου ὁ πατάς. Ὅσο ἀδύνατη καὶ ἂν εἶνε ἡ φωνὴ μου, πάλι φοβάμαι, μήπως αὐτὸ πού θὰ σοῦ πῶ, στὸ πῶ πολὺ δυνατὰ. Γιατὶ εἶνε, Θεέ μου, πῶλὸ φοβερό, ὦ, πῶλὸ φοβερό... Ἄκουσέ με, καλὲ μου Φρειδερίκε, φτωχέ, καλὲ μου Φρειδερίκε!... Ἄκουσέ με... Σοῦ ἀπίστησα!...

— Τὸ ἤξερα, μικρούλα μου, καὶ σὲ συγχωρῶ, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, εἶπε ὁ Φρειδερίκος.

Ὁ Φρειδερίκος ἔνοιωσε ἕναν πόνο σπαραχτικὸ, σὺν νὰ τοῦ ἔδιναν κατὰστικθαι μιὰ μαχαριά. Γιὰ νὰ μὴν σούλαση ἀπὸ τὴν ὀδύνη, βύθισε τὸ κεφάλι του μεσὰ στὰ κλιννοκεπάλια. Ἡ Λουκία, μετὰ μιὰ σιωπηλομένη ἀπὸ τὴν φρίκη, ἔτρεπε σὺνζορη. Φοβόταν πῶς θὰ τρελλανόταν πρὶν πεθάνῃ. Ἡ ἀγωνία τὴν ἐπληγε... Ποθοῦσε ν' ἀκούσῃ μιὰ λέξη συγκίνου ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἀνδρός τῆς καὶ ἡ ἀμελετὴ αὐτὴ σιωπὴ τὴν θανάτωνε διὰ δῶ.

— Ἀπάντησέ μου, ψιθύρισε στὸ Φρειδερίκο. Πές μου κάτι... Δὲν ἤξερα τί ἔκανα... ὦ! μιλῆσέ μου... Θὰ πεθάνω πάρα πῶλὸ δυστυχισμένη ἂν δὲν με συγχωρήσῃ!

Σπαρασσόμενος πάντα ἀπ' τὸν πόνο, ὁ Φρειδερίκος ἔνοιωσε νὰ σταλάζον μετὰ σκαμμένο τὸ κεφάλι τὰ θεριά δάκρυα τῆς ετομοθάνατης. Τὰ δάχτυλά τῆς ἄγγιξαν γιὰ μιὰ στιγμή τὸ μέτωπό του καὶ τάνωισε κρούα καὶ χαιροζόταν ἀπ' τὸ πλησίασμα τοῦ θανάτου. Θιμῆθηκε τότε τὸ σφίξιμο τῶν χεριῶν καὶ τῆς γεμάτης συγκίνου ματιῆς τοῦ γιατροῦ καὶ τοῦ πατὰ. Τοῦ φάνηκε πῶς ἄκουγε αὐτὴ τὴ στιγμή τὴν ὑπέροχη ἐκκλήσι τὸς στὴν εὐσπλαχνία του : « Μὴν τὴν κάνεις νὰ πονέσῃ πῶλ... Σὲ λίγο θὰ πεθάνῃ!... ». Κι' ἐνῶ σιωροζόταν σ' ἐρημία μετὰ τὸν ὅλη ἡ ἐροτική του πίστις, ὅλη ἡ εὐτυχία, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἀπέραντα σπαραχτικῆς ψυχῆς του ἀνάβρσε ὁ οἶκτος.

Μετὰ τὰ χέρια στανωμένα μετὰ στὸ στήθος του, σφίγγοντας τὰ δόντια του, σὺν νάθελε νὰ συγκρατήσῃ ὅλη τὴ δυνάμη, ἀνασηκώθηκε, στάθηκε ὀρθὸς καὶ κατέβαλε ὅλη τὴν προσπάθειά του, γιὰ νὰ πῇ ψέματα, νὰ πῇ ψέματα γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἄφραση, γιὰ νὰ πεθάνῃ ἡσυχᾶ ἡ φτωχὴ ἄρρωστη.

— Τὸ ἤξερα, μικρούλα μου, ψιθύρισε μετὰ πικρὴ φωνή, τὸ ἤξερα, καὶ, καὶ σὲ συγχωρῶ, ὦ καὶ, καὶ, σὲ συγχωρῶ, Λουκία, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά...

Τὰ μάτια τῆς ετομοθάνατης σπληώθηκαν στὰ μάτια του φαιροβολώντας ἀπὸ μιὰ ὑπέροχη ψυχικὴ ἀγαλλίαση. Ἐνας στεναγμὸς ἀνακουφίσεως φούσκωσε τὸ ἀδυνατισμένο τῆς στήθος. Ἐπειτα τὰ βλέφαρά τῆς ἐκλείσαν σιγά—σιγά καὶ ἓνα γλυκάτο χαιροζέλο ἀπλόθηκε στὸ γλοιοῦ τῆς προσώπου, ἓνα χαιροζέλο γεμάτο φῶς, πῶλ ὄθιμο στὸ Φρειδερίκο γιὰ μιὰ στιγμή, γιὰ μιὰ μονάχα στιγμή, τὴ λάμψη τῆς πεθαμένης του εὐτυχίας, τὴ λαμπρότητα τῆς περασμένης χαρᾶς...

Ὡστερα στὸ μικρὸ, γλοιοῦ πρόσωπο τῆς ἄρρωστης χύθηκε ἡ γαλήνη ἡ παντοτεινὴ, ἡ παντοτεινὴ ἡρεμία τοῦ θανάτου... Ἡ Λουκία εἶχε πεθάνει...